

***The Road* og naturtilstanden**

Politisk filosofi – nu med skønlitteratur

I den Pulitzer-prisvindende roman *The Road* skildrer Cormack McCarthy (også *No Country for Old Men*) en far og hans søn, der bevæger sig ad en øde vej gennem et trøstesløst isnende tasmørke i et post-apokalyptisk landskab. Enhver civilisation er brudt sammen, og de få overlevende kæmper sig igennem på et eksistensminimum som isolerede samlere eller i små kannibalske bander på konstant jagt efter føde.

The Road fortjener vores opmærksomhed af mange grunde, men hvad der særligt slog mig under læsningen, var hvor fuldendt det her lykkes McCarthy at etablere en slags fiktiv gestaltning af det, som politiske filosoffer siden Thomas Hobbes (1588-1679) og John Locke (1632-1704) har omtalt som *naturtilstanden*. Naturtilstanden er den tilstand som mennesket lever i, før det vælger at indgå i forpligtende politiske fællesskaber. I fraværet af en regering, af love, politi og domstole vil enhver være ansvarlig for sin egen sikkerhed og selvopretholdelse. Det indebærer ifølge Hobbes en ”war of all against all” (*bellum omnium contra omnes*) – et liv i konstant frygt, hvor alle møder alle med et angreb i selvforsvar. I naturtilstanden er livet derfor med Hobbes berømte ord ”solitary, poore, nasty, brutish, and short.” En beskrivelse der om noget også dækker tilværelsen i *The Road*.

Der er almindeligvis enighed om at naturtilstanden ikke skal læses som en faktisk historisk begivenhed. I stedet anvendes den i den politiske filosofi som et grænsebegræb, en slags hypotetisk dilemma der på bestemte betingelser kan forlene den politiske magt med legitimitet. På grund af naturtilstandens utålelige karakter vil det simpelthen være rationelt for mennesket der befinder sig i den, at afgive retten til at forsvare sig selv og indtræde i bestemte former for forpligtende politisk fællesskab. Det er så at sige den præmis det politiske liv baserer sig på.

Dermed tilbyder begrebet om naturtilstanden samtidig en platform for normativ kritik af bestemte politiske styreformers og konkrete former for magtudøvelse. Er det fx rationelt at tildele absolut magt til en suveræn for at undslippe naturtilstanden? Det mente Hobbes, mens Locke var uenig. Vil det være rationelt at opgive ansvaret for egen sikkerhed mod risikoen for at blive underkastet vilkårlig fængsling (eller noget der ligner, jf. fx Tuneserloven)?

Sådanne spørgsmål rejser bl.a. en diskussion af hvordan man konkret forestiller sig livet i naturtilstanden. Hvilket i praksis har betydet at filosofers ikke altid lige sofistikerede fantasi er blevet tildelt en fremtrædende rolle. Men måske det på dette punkt ville være velgørende at kigge over hegnet til litteraturen; at stille sig selv spørgsmålet, om der i parallellen mellem *The Road* og naturtilstanden ligger mere end blot et pudsigt sammentræf; om ikke der i McCarthys foruroligende dystopi med den særlige form for sandhed som god fiktion tilbyder, ligger en mulighed for ligefrem at kvalificere den politisk filosofiske debat og levendegøre dens dilemmaer.

Mulig litteratur:

- McCarthy, C.: *The Road*, findes i dansk oversættelse
- Hobbes, T.: *Leviathan*, er netop kommet i dansk oversættelse i 2008
- Locke, J.: *Two Treatises of Government*
- Og en masse andet godt...

I øvrigt er *The Road* ved at blive filmatiseret og skulle efter sigende få premiere i 2009 med Viggo Mortensen i hovedrollen. Så med lidt held vil der også være en undskyldning for at gå i biffen.